

Μηχανική - Ρευστομηχανική

Διδάσκουσα

Παναγιώτα Καραχάλιου

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια,

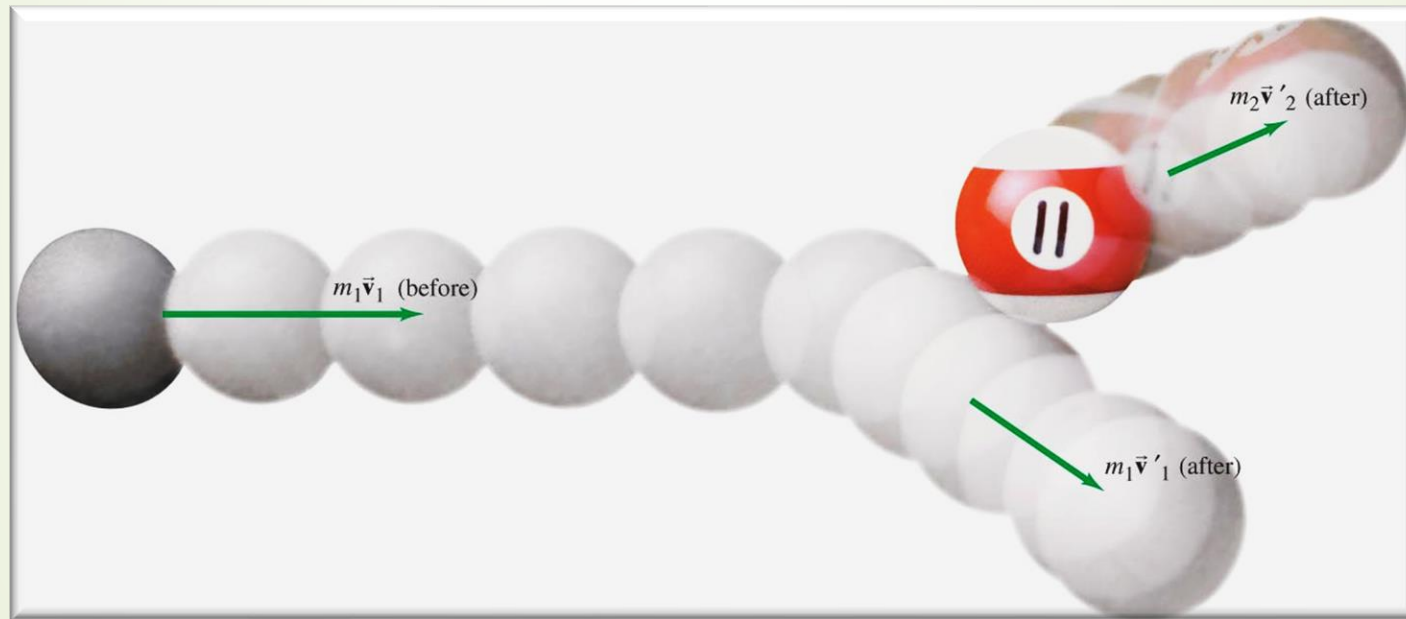
pkara@upatras.gr

Ώρες Γραφείου (Κτήριο Γ, Ισόγειο)

Συμβουλευτείτε την ιστοσελίδα του
Τμήματος:

www.physics.upatras.gr

Ορμή - Κρούσεις

Η έννοια της Ορμής

Η ορμή ορίζεται ως διάνυσμα που εκφράζεται από τη σχέση

$$\vec{P} = m\vec{u}$$

Μονάδα Μέτρησης Ορμής : **Kg m/s**

Η φορά του διανύσματος της ορμής είναι αυτή του διανύσματος της ταχύτητας και έχει τρεις συνιστώσες:

$$P_x = m u_x \quad P_y = m u_y \quad P_z = m u_z$$

$$\vec{P} = P_x \hat{i} + P_y \hat{j} + P_z \hat{k}$$

Η έννοια της Ορμής

$$\vec{P} = m\vec{u} \Rightarrow \frac{d\vec{P}}{dt} = m \frac{d\vec{u}}{dt} \Rightarrow \frac{d\vec{P}}{dt} = m\vec{a} \Rightarrow \vec{F} = \frac{d\vec{P}}{dt}$$

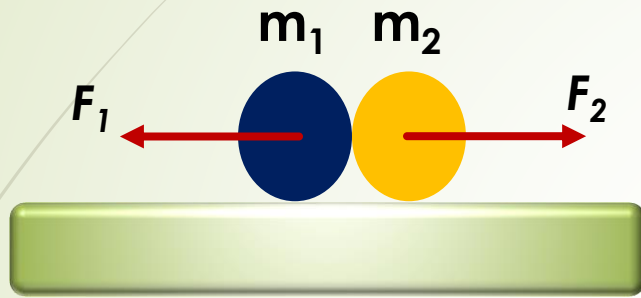
Γενικευμένος Νόμος του Νεύτωνα

Η συνισταμένη δύναμη που ασκείται σε ένα σώμα ισούται με το ρυθμό μεταβολής της ορμής του σώματος.

Παράδειγμα

Δίδεται η ορμή ενός σώματος το οποίο κινείται επάνω στον άξονα x από τη σχέση: $\mathbf{P} = k\mathbf{t}^2$. Να υπολογιστούν: i) Οι διαστάσεις του μεγέθους k. ii) Η δύναμη F που εξασκείται στο σώμα.

Η έννοια της Ορμής

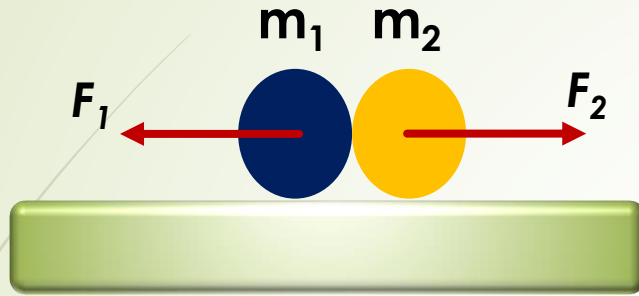
✓ Η έννοια της ορμής είναι πολύ χρήσιμη όταν δύο ή περισσότερα σώματα αλληλεπιδρούν (Σύστημα σωμάτων).

✓ **Εσωτερικές δυνάμεις** εξασκούνται μεταξύ των σωμάτων.

✓ **Εξωτερικές δυνάμεις** εξασκούνται στα σώματα του συστήματος από το περιβάλλον.

Εάν η συνισταμένη των εξωτερικών δυνάμεων είναι μηδέν τότε το σύστημα σωμάτων ονομάζεται **απομονωμένο**.

Διατήρηση της Ορμής

Δύο σώματα μαζών m_1 και m_2 κινούνται αντίθετα και συγκρούονται μεταξύ τους. Υποθέτουμε ότι στα δύο σώματα δε δρουν εξωτερικές δυνάμεις. Κατά το χρονικό διάστημα της σύγκρουσής τους εμφανίζονται στα δύο σώματα δυνάμεις Δράσης – Αντίδρασης F_1 και F_2 .

$$\vec{F}_1 = m_1 \frac{d\vec{u}_1}{dt}$$
$$\vec{F}_2 = m_2 \frac{d\vec{u}_2}{dt}$$

$$\vec{F}_1 = -\vec{F}_2 \Rightarrow m_1 \frac{d\vec{u}_1}{dt} = -m_2 \frac{d\vec{u}_2}{dt} \Rightarrow m_1 \frac{d\vec{u}_1}{dt} + m_2 \frac{d\vec{u}_2}{dt} = 0 \Rightarrow$$

$$\frac{d(m_1 \vec{u}_1)}{dt} + \frac{d(m_2 \vec{u}_2)}{dt} = 0 \Rightarrow \frac{d(\vec{P}_1)}{dt} + \frac{d(\vec{P}_2)}{dt} = 0 \Rightarrow$$

$$\frac{d}{dt}(\vec{P}_1 + \vec{P}_2) = 0 \Rightarrow \vec{P}_1 + \vec{P}_2 = \text{const.}$$

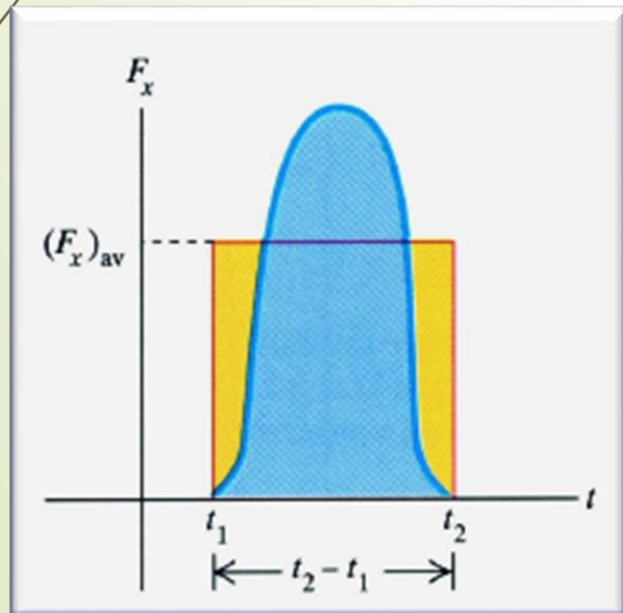
Θεώρημα διατήρησης της ορμής

Ώθηση δύναμης

$$\vec{F} = \frac{d\vec{P}}{dt} \Rightarrow \vec{F}dt = d\vec{P} \Rightarrow \int_{t_1}^{t_2} \vec{F}dt = \int_{\vec{P}_1}^{\vec{P}_2} d\vec{P} \Rightarrow \int_{t_1}^{t_2} \vec{F}dt = \vec{P}_2 - \vec{P}_1 = \Delta\vec{P}$$

$$\vec{\Omega} = \int_{t_1}^{t_2} \vec{F}dt$$

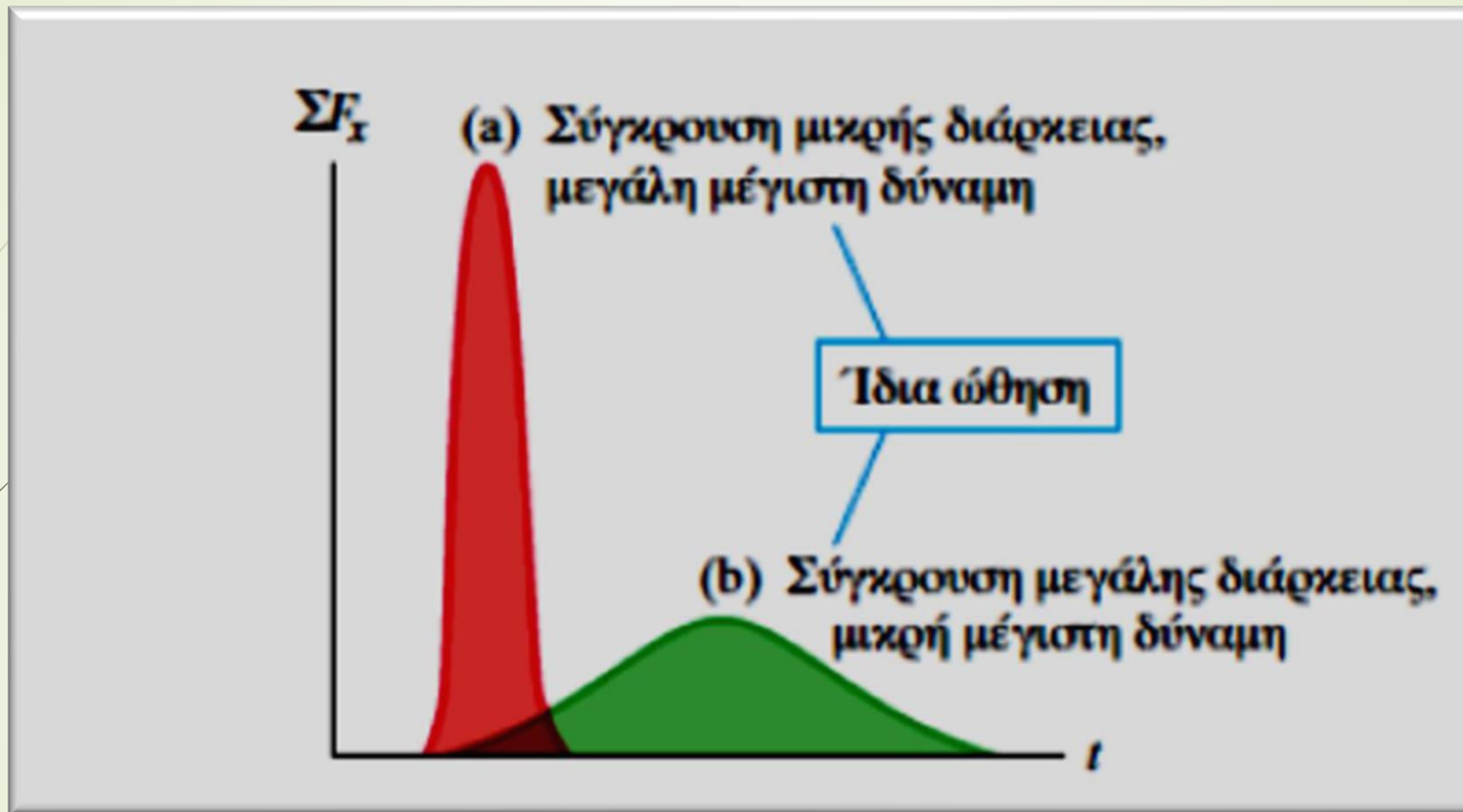
Η Ώθηση Ω δύναμης είναι μια διανυσματική ποσότητα στενά συνδεδεμένη με την έννοια της ορμής.

$$\vec{\Omega} = \int_{t_1}^{t_2} \vec{F}dt = \Delta\vec{P}$$

Θεώρημα Ώθησης - Ορμής

Ώθηση δύναμης

$$\vec{\Omega} = \int_{t_1}^{t_2} \vec{F} dt$$

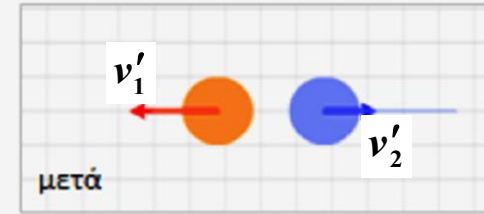
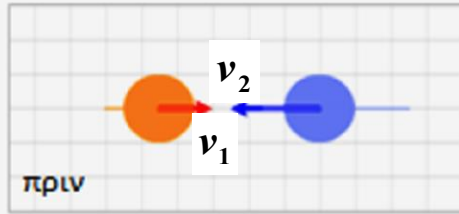
$$\vec{\Omega} = \int_{t_1}^{t_2} \vec{F} dt = \Delta \vec{P}$$

Κρούση σωμάτων

Κρούση ονομάζουμε το φαινόμενο εκείνο κατά το οποίο δύο ή περισσότερα σώματα έρχονται σε επαφή για **πολύ μικρό χρονικό διάστημα**, με αποτέλεσμα να αναπτύσσονται μεταξύ τους **πολύ ισχυρές δυνάμεις**.

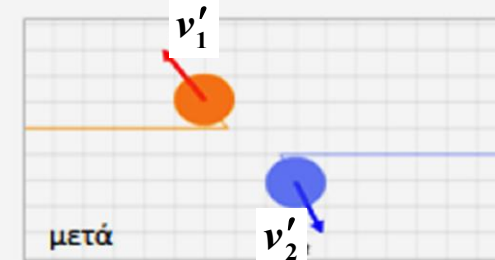
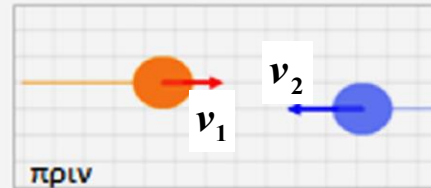
Κεντρική κρούση

Τα κέντρα μάζας κινούνται στην ίδια ευθεία πριν και μετά την κρούση

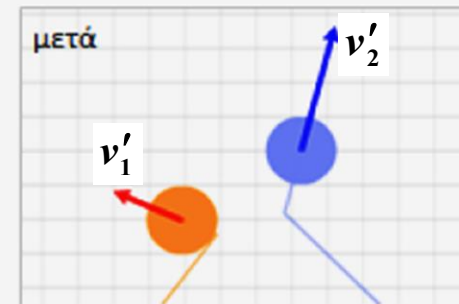
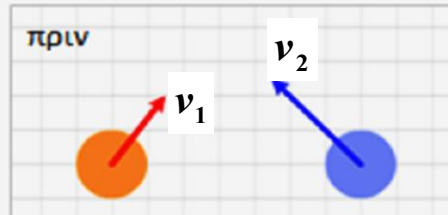
Έκκεντρη κρούση

Τα κέντρα μάζας κινούνται σε παράλληλες ευθείες πριν την κρούση

Πλάγια κρούση

Τα κέντρα μάζας κινούνται σε τεμνόμενες ευθείες πριν την κρούση

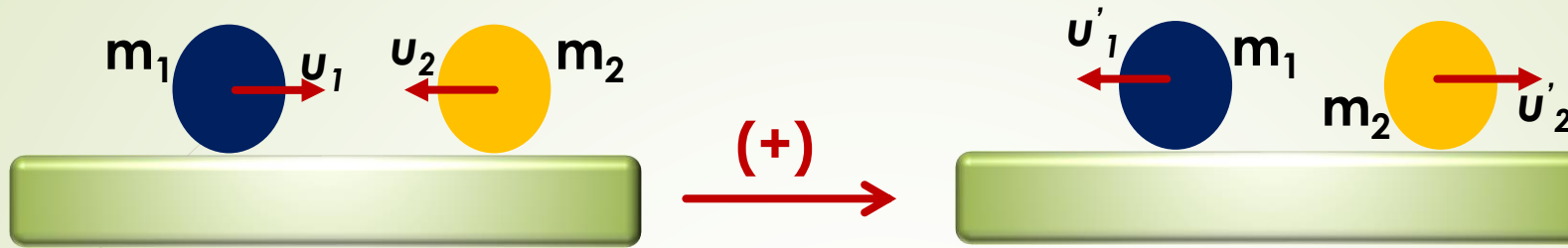

Κρούση σωμάτων

- **Ελαστική κρούση:** Η ολική κινητική ενέργεια διατηρείται.
  - **Μη ελαστική κρούση:** Η ολική κινητική ενέργεια δε διατηρείται. Κάποιο ποσοστό της ολικής κινητικής ενέργειας πριν την κρούση χάνεται (μετατρέπεται σε θερμότητα).
  - **Πλαστική Κρούση:** Τα σώματα ενώνονται κατά την κρούση και στη συνέχεια κινούνται μαζί ως ένα σώμα. Η ολική κινητική ενέργεια δε διατηρείται.
-
- ✓ Η συνολική ορμή του συστήματος διατηρείται πάντα σε κάθε είδος κρούσης (πρέπει πάντα η συνισταμένη των εξωτερικών δυνάμεων να είναι μηδέν).
  - ✓ Η ολική κινητική ενέργεια διατηρείται μόνο στις ελαστικές κρούσεις.
  - ✓ Η Αρχή διατήρησης της ορμής μας δίνει τρεις εξισώσεις (μία για κάθε διάσταση) καθώς η ορμή είναι διανυσματικό μέγεθος.

Πάντα ορίζουμε μία θετική φορά για τα διανύσματα των ορμών.

Κεντρική κρούση σωμάτων - Ελαστική

$$m_1 u_1 - m_2 u_2 = m_2 u'_2 - m_1 u'_1$$

$$\frac{1}{2} m_1 u_1^2 + \frac{1}{2} m_2 u_2^2 = \frac{1}{2} m_1 u_1'^2 + \frac{1}{2} m_2 u_2'^2$$

Λύνουμε το σύστημα δύο εξισώσεων δύο αγνώστων.

$$u'_1 = \left(\frac{m_1 - m_2}{m_1 + m_2} \right) u_1 + \left(\frac{2m_2}{m_1 + m_2} \right) u_2$$

$$u'_2 = \left(\frac{2m_1}{m_1 + m_2} \right) u_1 + \left(\frac{m_2 - m_1}{m_1 + m_2} \right) u_2$$

Κεντρική κρούση σωμάτων - Ελαστική

$$u'_1 = \left(\frac{m_1 - m_2}{m_1 + m_2} \right) u_1 + \left(\frac{2m_2}{m_1 + m_2} \right) u_2$$
$$u'_2 = \left(\frac{2m_1}{m_1 + m_2} \right) u_1 + \left(\frac{m_2 - m_1}{m_1 + m_2} \right) u_2$$

I) Εάν $m_1 = m_2 = m$ και $v_1 = v$ ενώ $v_2 = 0$ τότε ποιες είναι οι ταχύτητες των δύο σωμάτων μετά την κρούση;

$$v'_1 = 0 \quad v'_2 = v$$

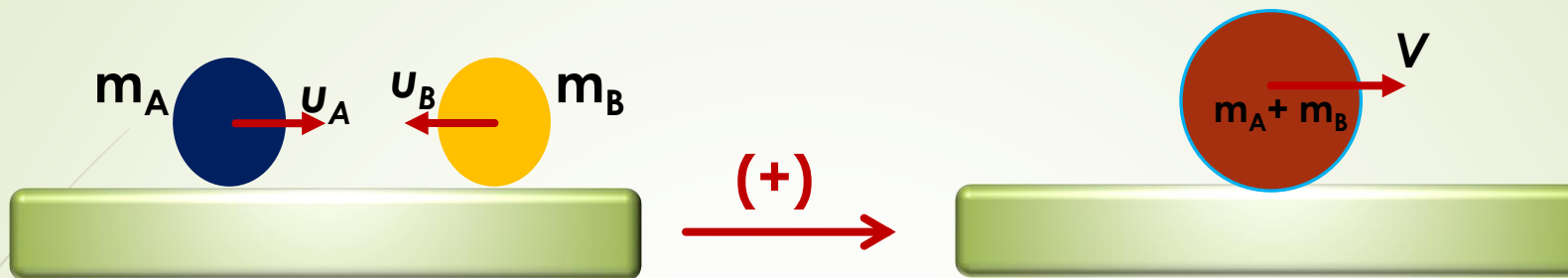
Τα δύο σώματα ανταλλάσσουν ταχύτητες.

II) Εάν $m_1 \ll m_2$ και $v_1 = v$ ενώ $v_2 = 0$ τότε ποιες είναι οι ταχύτητες των δύο σωμάτων μετά την κρούση;

$$v'_1 = -v_1 = -v \quad v'_2 = 0$$

Το πρώτο σώμα αντιστρέφει την κίνησή του και κινείται προς τα πίσω με το ίδιο μέτρο ταχύτητας ενώ το δεύτερο συνεχίζει να παραμένει ακίνητο.

Κεντρική κρούση σωμάτων - Πλαστική

$$m_A u_A - m_B u_B = (m_A + m_B) V \Rightarrow$$

$$V = \frac{m_A u_A - m_B u_B}{m_A + m_B}$$

Πόση κινητική ενέργεια έγινε θερμότητα κατά τη διάρκεια της κρούσης;

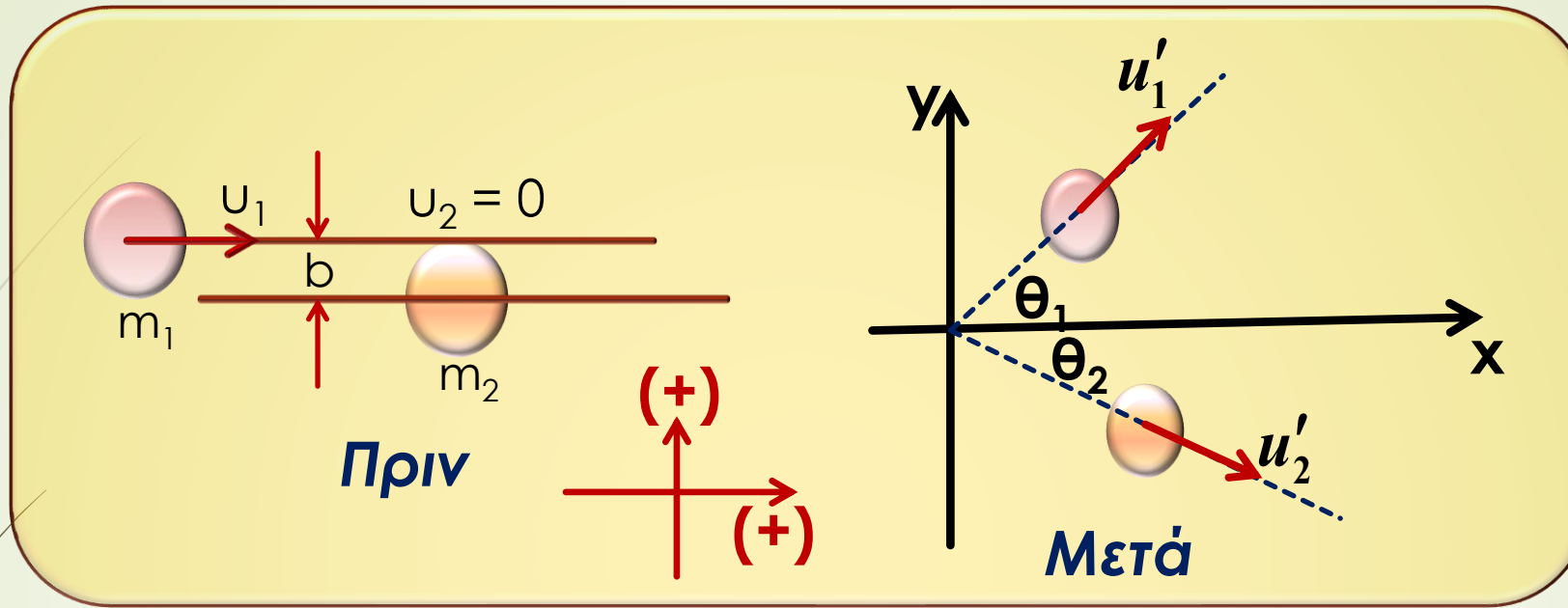
$$K_{\text{πριν}} = K_1 + K_2 = \frac{1}{2} m_A u_A^2 + \frac{1}{2} m_B u_B^2$$

$$K_{\text{μετά}} = \frac{1}{2} (m_A + m_B) V^2 \Rightarrow K_{\text{μετά}} = \frac{1}{2} (m_A + m_B) \left(\frac{m_A u_A - m_B u_B}{m_A + m_B} \right)^2 \Rightarrow$$

$$K_{\text{μετά}} = \frac{1}{2} \frac{(m_A u_A - m_B u_B)^2}{m_A + m_B}$$

$$\Delta K = K_{\text{πριν}} - K_{\text{μετά}} > 0$$

Κρούση σωμάτων - Έκκεντρη

Άξονας x

$$m_1 u_1 = m_1 u'_1 \cos \theta_1 + m_2 u'_2 \cos \theta_2$$

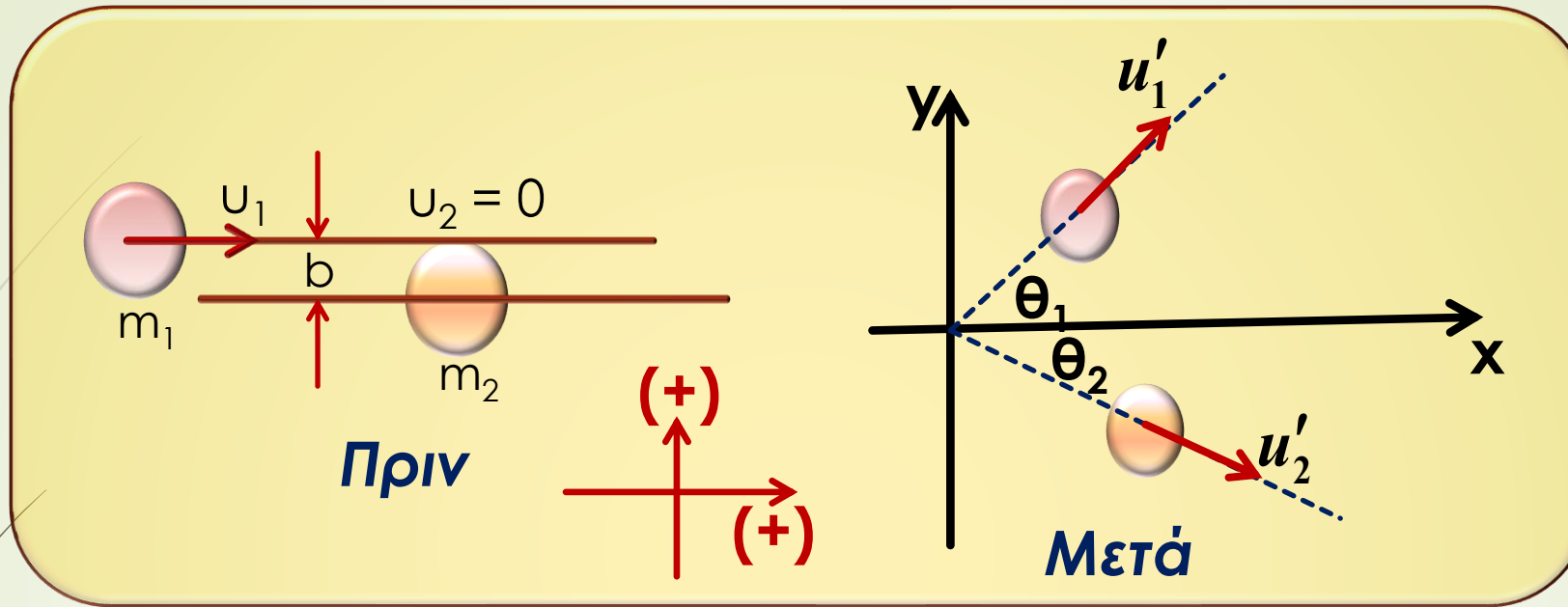
Άξονας y

$$0 = m_1 u'_1 \sin \theta_1 - m_2 u'_2 \sin \theta_2$$

$$\frac{1}{2} m_1 u_1^2 = \frac{1}{2} m_1 u'^2_1 \cos^2 \theta_1 + \frac{1}{2} m_1 u'^2_1 \sin^2 \theta_1 + \frac{1}{2} m_2 u'^2_2 \cos^2 \theta_2 + \frac{1}{2} m_2 u'^2_2 \sin^2 \theta_2$$

b : Παράμετρος κρούσης

Κρούση σωμάτων - Έκκεντρη

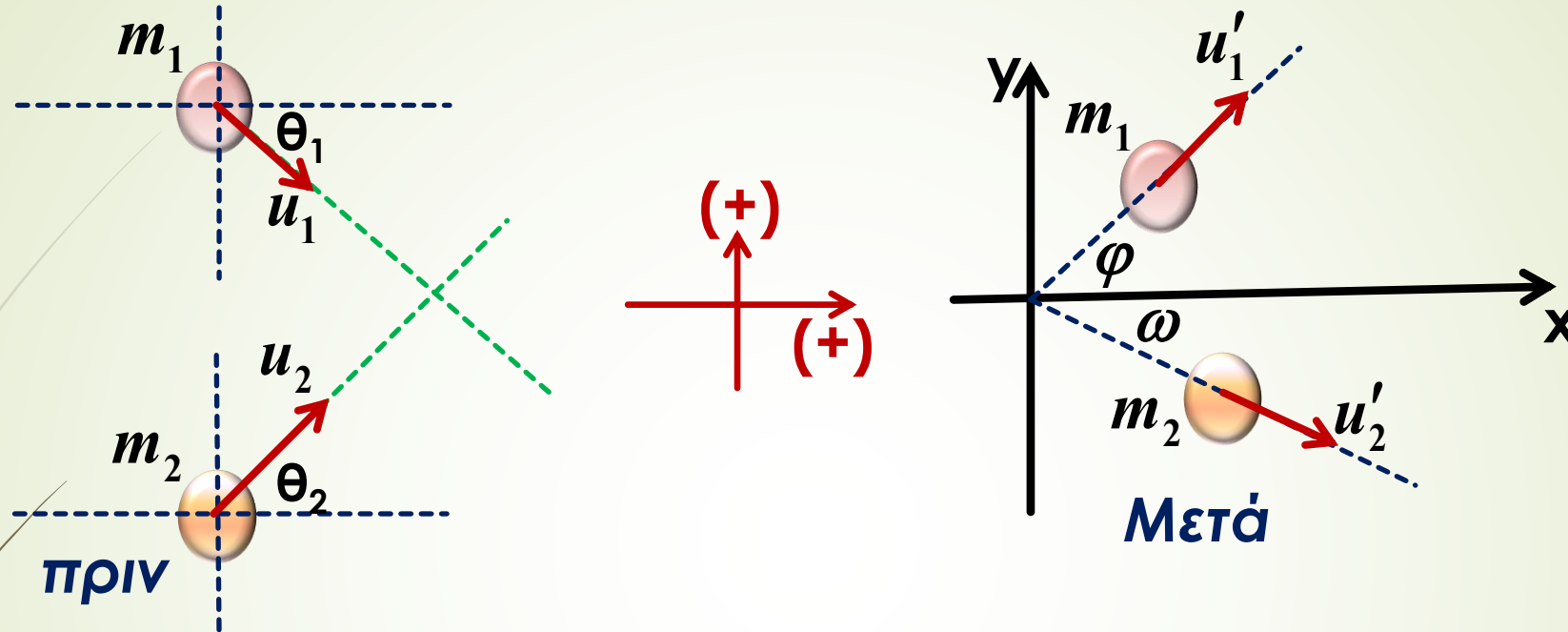
Επομένως:

- ❖ Από την εφαρμογή της Αρχής διατήρησης της ορμής προκύπτουν δύο εξισώσεις, μία για κάθε διεύθυνση (άξονας x και άξονας y).
- ❖ Η τρίτη εξίσωση προκύπτει από την αρχή διατήρησης της κινητικής ενέργειας.

Αλλά... Οι άγνωστες ποσότητες είναι τέσσερις...

Χρειάζεται αναγκαστικά να μας δοθεί ένα δεδομένο ώστε να μπορεί να λυθεί μονοσήμαντα το σύστημα των εξισώσεων.

Κρούση σωμάτων - Πλάγια

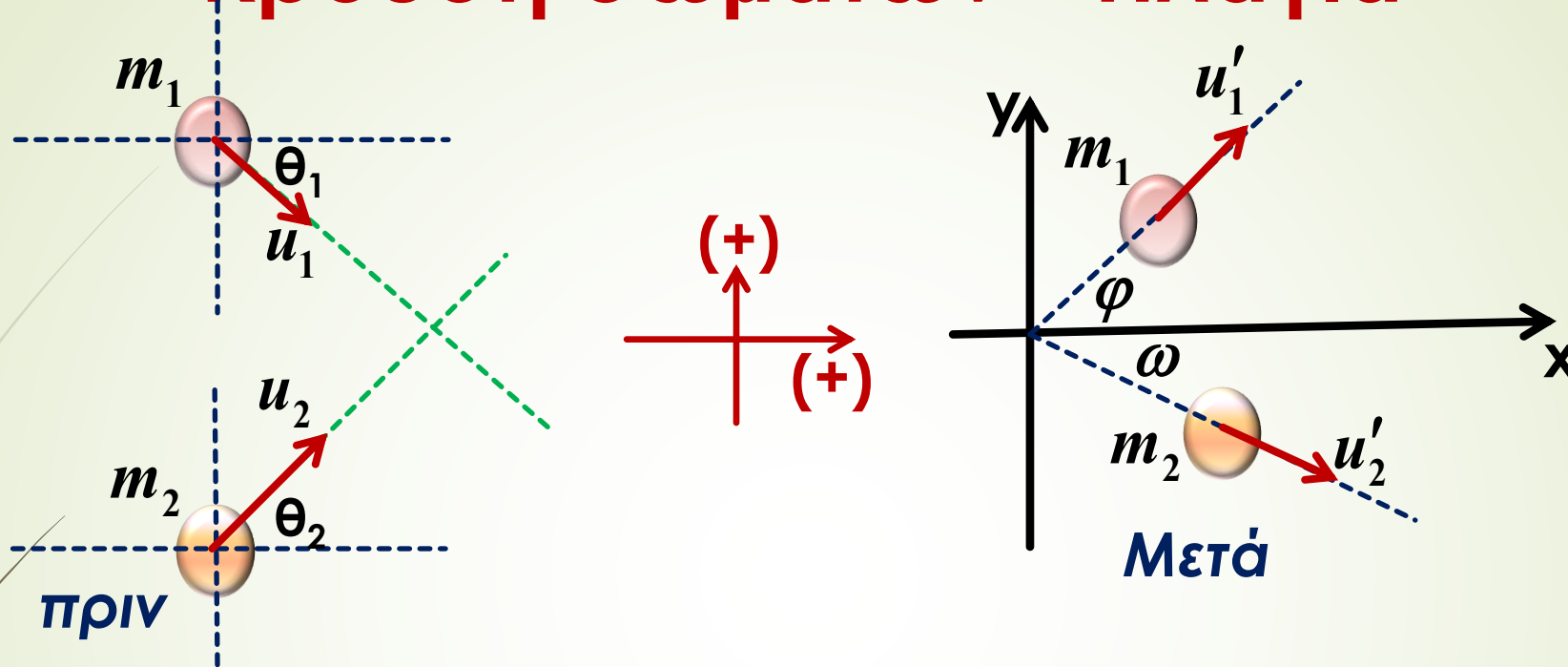
Άξονας x: $m_1 u_1 \cos \theta_1 + m_2 u_2 \cos \theta_2 = m_1 u'_1 \cos \varphi + m_2 u'_2 \cos \omega$

Άξονας y: $m_2 u_2 \sin \theta_2 - m_1 u_1 \sin \theta_1 = m_1 u'_1 \sin \varphi - m_2 u'_2 \sin \omega$

$$\frac{1}{2} m_1 u_1^2 \cos^2 \theta_1 + \frac{1}{2} m_1 u_1^2 \sin^2 \theta_1 + \frac{1}{2} m_2 u_2^2 \cos^2 \theta_2 + \frac{1}{2} m_2 u_2^2 \sin^2 \theta_2 =$$

$$\frac{1}{2} m_1 u_1'^2 \cos^2 \varphi + \frac{1}{2} m_1 u_1'^2 \sin^2 \varphi + \frac{1}{2} m_2 u_2'^2 \cos^2 \omega + \frac{1}{2} m_2 u_2'^2 \sin^2 \omega$$

Κρούση σωμάτων - Πλάγια

Πάλι.....

❖ Από την εφαρμογή της Αρχής διατήρησης της ορμής προκύπτουν δύο εξισώσεις, μία για κάθε διεύθυνση (άξονας x και άξονας y).

❖ Η τρίτη εξίσωση προκύπτει από την αρχή διατήρησης της κινητικής ενέργειας.

Πάλι... Οι άγνωστες ποσότητες είναι τέσσερις...

Χρειάζεται αναγκαστικά να μας δοθεί ένα δεδομένο ώστε να μπορεί να λυθεί μονοσήμαντα το σύστημα των εξισώσεων.

Κέντρο μάζας, συντεταγμένες

- ▶ Σε τρεις διαστάσεις, εντοπίζουμε το κέντρο μάζας με το διάνυσμα θέσης του,

$$\vec{r}_{KM}$$

- ▶ Για ένα σύστημα σωματιδίων,

$$\vec{r}_{KM} = \frac{1}{M} \sum_i m_i \vec{r}_i$$

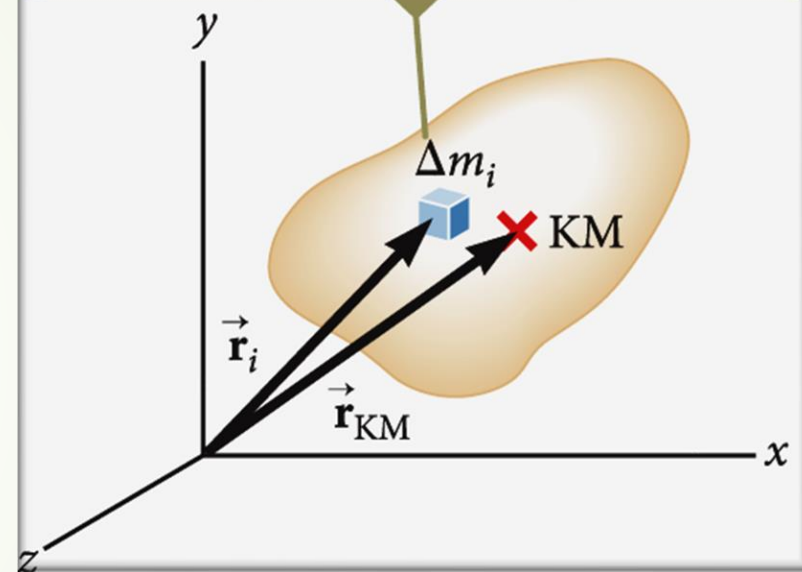
Όπου $\vec{r}_i$ η θέση του i -οστού σωματιδίου

- ▶ Οι συντεταγμένες του κέντρου μάζας είναι

$$x_{KM} = \frac{\sum_i m_i x_i}{M} \quad y_{KM} = \frac{\sum_i m_i y_i}{M} \quad z_{KM} = \frac{\sum_i m_i z_i}{M}$$

- ▶ Το M είναι η συνολική μάζα του συστήματος.

Μπορούμε να θεωρήσουμε ότι ένα μη σημειακό σώμα είναι μια κατανομή μικρών στοιχειωδών μαζών Δm_i .

Για ένα μη σημειακό σώμα,

$$\vec{r}_{KM} = \frac{1}{M} \int \vec{r} dm$$

$$x_{KM} = \frac{1}{M} \int x dm$$

$$y_{KM} = \frac{1}{M} \int y dm$$

$$z_{KM} = \frac{1}{M} \int z dm$$

Κέντρο μάζας

$$\vec{r}_{KM} = \frac{1}{M} \int \vec{r} dm$$

$$x_{KM} = \frac{1}{M} \int x dm$$

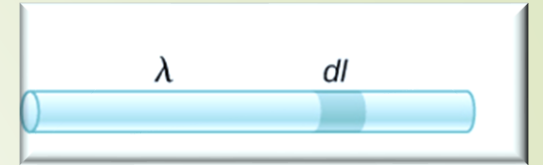
$$y_{KM} = \frac{1}{M} \int y dm$$

$$z_{KM} = \frac{1}{M} \int z dm$$

$$\vec{r}_{KM} = x_{KM} \hat{i} + y_{KM} \hat{j} + z_{KM} \hat{k}$$

Γραμμική
ομοιόμορφη
κατανομή

$$\lambda = \frac{dm}{dl} = \frac{M}{L_{(\mu\eta\kappa\omicron\varsigma)}}$$

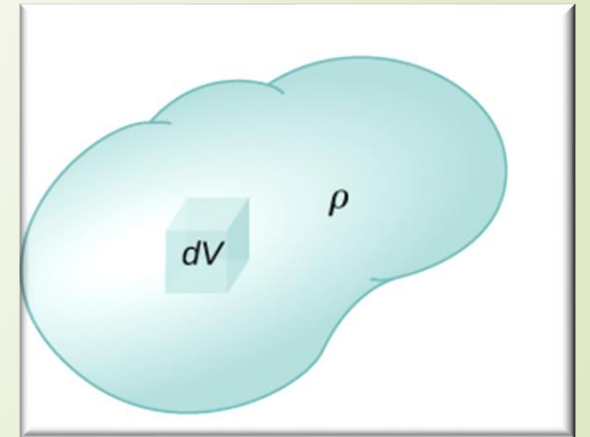
Επιφανειακή
ομοιόμορφη
κατανομή

$$\sigma = \frac{dm}{dS} = \frac{M}{S_{(\epsilon\mu\beta\alpha\delta\omicron)}}$$

Χωρική
ομοιόμορφη
κατανομή

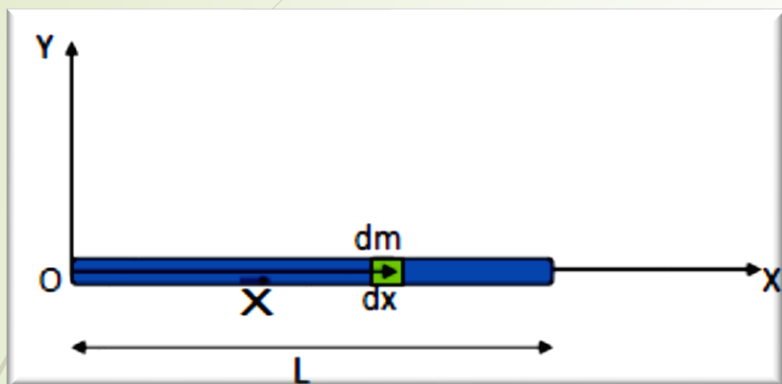
$$\rho = \frac{dm}{dV} = \frac{M}{V_{(\omicron\gamma\kappa\omicron\varsigma)}}$$

Παραδείγματα υπολογισμού Κέντρου Μάζας

Να υπολογίσετε τη θέση του Κέντρου Μάζας ομογενούς λεπτής ράβδου μάζας M και μήκους L ως προς σύστημα αναφοράς με αρχή το ένα άκρο της.

$$\lambda = \frac{dm}{dx} = \frac{M}{L}$$

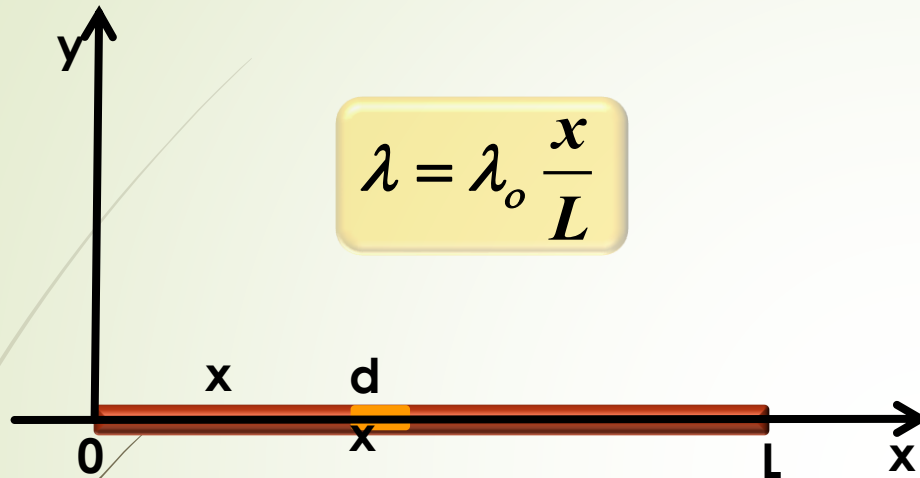
$$X_{KM} = \frac{1}{M} \int x dm \Rightarrow X_{KM} = \frac{1}{M} \int_0^L \lambda x dx \Rightarrow X_{KM} = \frac{\lambda}{M} \int_0^L x dx \Rightarrow X_{KM} = \frac{\lambda}{M} \frac{x^2}{2} \Big|_0^L \Rightarrow X_{KM} = \frac{\lambda}{M} \frac{L^2}{2} \Rightarrow$$

$$X_{KM} = \frac{\frac{M}{L}}{M} \frac{L^2}{2} \Rightarrow X_{KM} = \frac{M}{ML} \frac{L^2}{2} \Rightarrow X_{KM} = \frac{L}{2}$$

$$\vec{X}_{KM} = \frac{L}{2} \hat{i}$$

Τι θα αλλάξει εάν πρέπει να υπολογίσουμε τη θέση του κέντρου μάζας ως προς σύστημα αναφοράς με αρχή το μέσο της ράβδου;

Να υπολογίσετε τη θέση του Κέντρου Μάζας μη ομογενούς λεπτής ράβδου γραμμικής πυκνότητας λ και μήκους L ως προς σύστημα αναφοράς με αρχή το ένα άκρο της.

$$M = \int dm \Rightarrow M = \int \lambda dx \Rightarrow M = \int_0^L \lambda_o \frac{x}{L} dx \Rightarrow$$

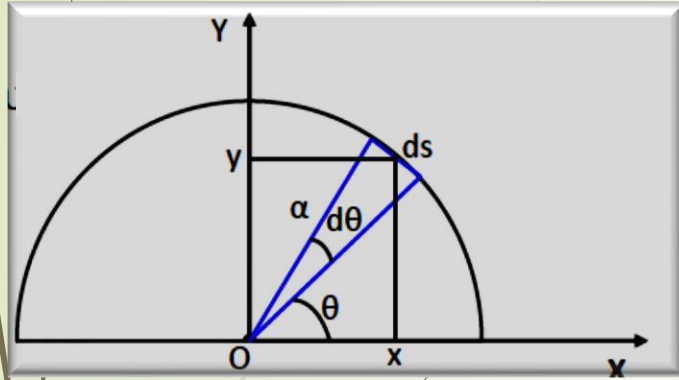
$$M = \frac{\lambda_o}{L} \int_0^L x dx \Rightarrow M = \frac{\lambda_o}{L} \frac{L^2}{2} \Rightarrow M = \frac{\lambda_o L}{2}$$

$$X_{CM} = \frac{1}{M} \int x dm \Rightarrow X_{CM} = \frac{1}{M} \int x \lambda dx \Rightarrow X_{CM} = \frac{1}{M} \int_0^L x \lambda_o \frac{x}{L} dx \Rightarrow X_{CM} = \frac{\lambda_o}{LM} \int_0^L x^2 dx \Rightarrow$$

$$X_{CM} = \frac{\lambda_o}{LM} \frac{x^3}{3} \Big|_0^L \Rightarrow X_{CM} = \frac{\lambda_o}{LM} \frac{L^3}{3} \Rightarrow X_{CM} = \frac{\lambda_o}{M} \frac{L^2}{3} \Rightarrow X_{CM} = \frac{\lambda_o L}{\lambda_o L} \frac{L^2}{3} \Rightarrow X_{CM} = \frac{2\lambda_o}{\lambda_o L} \frac{L^2}{3} \Rightarrow X_{CM} = \frac{2}{3} L$$

$$\vec{X}_{KM} = \frac{2L}{3} \hat{i}$$

Να υπολογίσετε τη θέση του Κέντρου Μάζας ομογενούς ημικυκλικού σύρματος ακτίνας a ως προς σύστημα αναφοράς με αρχή το κέντρο O του ημικυκλίου.

$$\lambda = \frac{dm}{ds} = \frac{M}{\pi a}$$

$$X_{KM} = \frac{1}{M} \int x dm \Rightarrow X_{KM} = \frac{1}{M} \int x \lambda ds \Rightarrow X_{KM} = \frac{1}{M} \int a \cos \theta \lambda ds \Rightarrow X_{KM} = \frac{\alpha \lambda}{M} \int_0^\pi \cos \theta \alpha d\theta \Rightarrow$$

$$X_{KM} = \frac{\alpha^2 \lambda}{M} \int_0^\pi \cos \theta d\theta \Rightarrow X_{KM} = \frac{\alpha^2 \lambda}{M} \sin \theta \Big|_0^\pi \Rightarrow X_{KM} = \frac{\alpha^2 \lambda}{M} (\sin \pi - \sin 0) \Rightarrow X_{KM} = 0$$

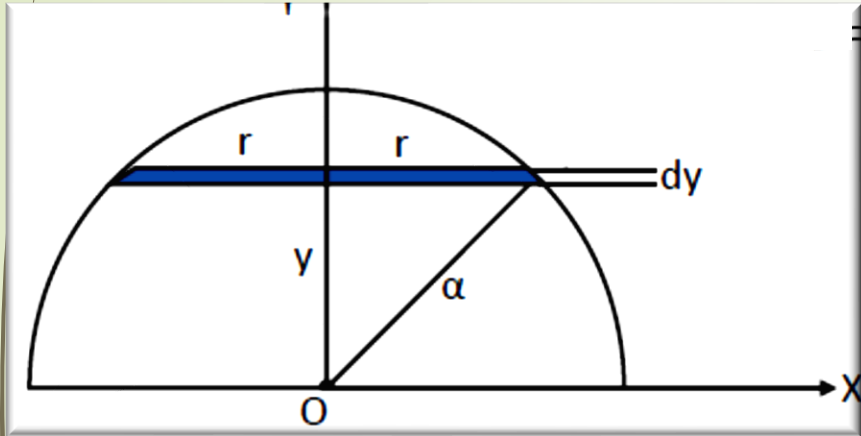
$$Y_{KM} = \frac{1}{M} \int y dm \Rightarrow Y_{KM} = \frac{1}{M} \int y \lambda ds \Rightarrow Y_{KM} = \frac{1}{M} \int a \sin \theta \lambda ds \Rightarrow Y_{KM} = \frac{\alpha \lambda}{M} \int_0^\pi \sin \theta \alpha d\theta \Rightarrow$$

$$Y_{KM} = \frac{\alpha^2 \lambda}{M} \int_0^\pi \sin \theta d\theta \Rightarrow Y_{KM} = -\frac{\alpha^2 \lambda}{M} \cos \theta \Big|_0^\pi \Rightarrow Y_{KM} = -\frac{\alpha^2 \lambda}{M} (\cos \pi - \cos 0) \Rightarrow Y_{KM} = 2 \frac{\alpha^2 \lambda}{M} \Rightarrow Y_{KM} = 2 \frac{\alpha^2 \frac{M}{\pi a}}{M} \Rightarrow Y_{KM} = \frac{2\alpha}{\pi}$$

$$\vec{r}_{KM} = \vec{X}_{KM} + \vec{Y}_{KM} \Rightarrow \vec{r}_{KM} = \frac{2\alpha}{\pi} \hat{j}$$

Να υπολογίσετε τη θέση του Κέντρου Μάζας ομογενούς ημικυκλικής πλάκας ακτίνας a ως προς σύστημα αναφοράς με αρχή το κέντρο O της πλάκας.

Η ημικυκλική πλάκα μπορεί να θεωρηθεί ως επαλληλία λεπτών οριζόντιων ράβδων όπως στο σχήμα.

$$\sigma = \frac{dm}{dA} = \frac{M}{\frac{\pi a^2}{2}} = \frac{2M}{\pi a^2}$$

Είναι προφανές ότι η θέση του Κέντρου Μάζας βρίσκεται στον άξονα y .

$$Y_{KM} = \frac{1}{M} \int y dm \Rightarrow Y_{KM} = \frac{1}{M} \int y \sigma dA \Rightarrow Y_{KM} = \frac{1}{M} \int y \sigma 2r dy \Rightarrow Y_{KM} = \frac{2\sigma}{M} \int y r dy \Rightarrow$$

$$Y_{KM} = \frac{2\sigma}{M} \int_0^a y (\alpha^2 - y^2)^{1/2} dy \quad \text{Θέτουμε } \alpha^2 - y^2 = u \Rightarrow du = -2y dy$$

$$Y_{KM} = \frac{2\sigma}{M} \int_0^a y u^{1/2} dy \Rightarrow Y_{KM} = -\frac{\sigma}{M} \int_0^a u^{1/2} (-2y) dy \Rightarrow Y_{KM} = -\frac{\sigma}{M} \int_{\alpha^2}^0 u^{1/2} du \Rightarrow Y_{KM} = -\frac{\sigma}{M} \left. \frac{u^{3/2}}{3/2} \right|_{\alpha^2}^0 \Rightarrow$$

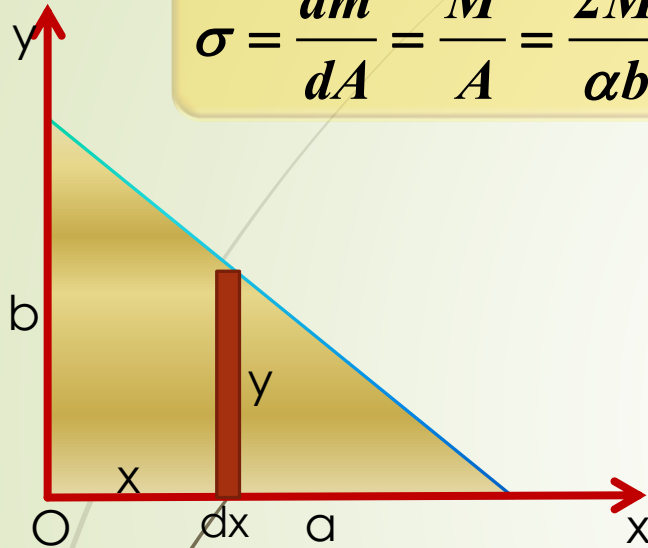
$$Y_{KM} = -\frac{\sigma}{M} \left(-\frac{\alpha^3}{3/2} \right) \Rightarrow Y_{KM} = \frac{2\sigma}{3M} \alpha^3 \Rightarrow Y_{KM} = \frac{2 \frac{2M}{\pi \alpha^2}}{3M} \alpha^3 \Rightarrow Y_{KM} = \frac{4\alpha}{3\pi}$$

$$\vec{r}_{KM} = \vec{Y}_{KM} = \frac{4\alpha}{3\pi} \hat{j}$$

Να υπολογίσετε τη θέση του Κέντρου Μάζας ομογενούς τριγωνικής πλάκας πλευρών a και b ως προς σύστημα αναφοράς με αρχή το σημείο O (σχήμα).

$$\sigma = \frac{dm}{dA} = \frac{M}{A} = \frac{2M}{ab}$$

Το Κέντρο Μάζας της τριγωνικής πλάκας είναι ένα σημείο του επιπέδου της. Άρα το διάνυσμα θέσης του έχει δύο συνιστώσες. Μία στον άξονα x και μία στον άξονα y . Τις υπολογίζουμε ξεχωριστά.

$$X_{KM} = \frac{1}{M} \int x dm \Rightarrow X_{KM} = \frac{1}{M} \int_0^a x \sigma y dx \Rightarrow X_{KM} = \frac{\sigma}{M} \int_0^a xy dx$$

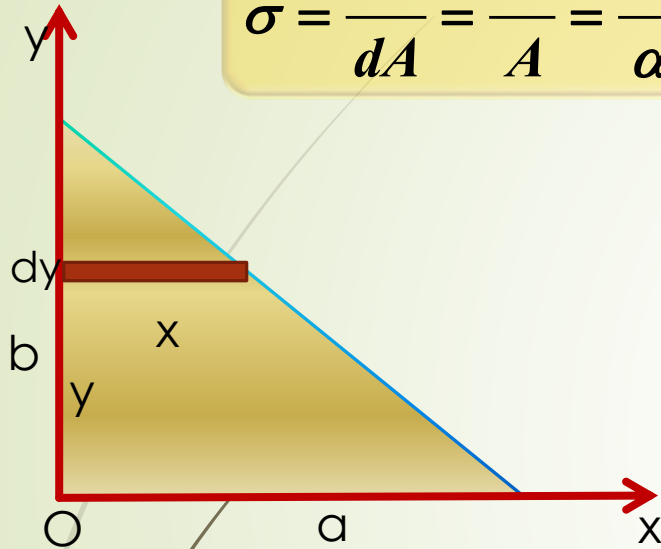
$$\frac{y}{b} = \frac{a-x}{a} \Rightarrow y = \frac{a-x}{a} b \Rightarrow y = \frac{b}{a} (a-x)$$

$$X_{KM} = \frac{\sigma}{M} \int_0^a xy dx \Rightarrow X_{KM} = \frac{\sigma}{M} \int_0^a x \frac{b}{a} (a-x) dx \Rightarrow X_{KM} = \frac{\sigma b}{M a} \int_0^a x (a-x) dx \Rightarrow X_{KM} = \frac{\sigma b}{M a} \left[\int_0^a ax dx - \int_0^a x^2 dx \right] \Rightarrow$$

$$X_{KM} = \frac{2b}{ab\sigma} \left[a \frac{x^2}{2} \Big|_0^a - \frac{x^3}{3} \Big|_0^a \right] \Rightarrow X_{KM} = \frac{2}{a^2} \left[a \frac{a^2}{2} - \frac{a^3}{3} \right] \Rightarrow X_{KM} = \frac{2}{a^2} \left[\frac{a^3}{2} - \frac{a^3}{3} \right] \Rightarrow X_{KM} = \frac{2}{a^2} \left[\frac{a^3}{6} \right] \Rightarrow X_{KM} = \frac{a}{3}$$

Να υπολογίσετε τη θέση του Κέντρου Μάζας ομογενούς τριγωνικής πλάκας πλευρών a και b ως προς σύστημα αναφοράς με αρχή το σημείο O (σχήμα).

$$\sigma = \frac{dm}{dA} = \frac{M}{A} = \frac{2M}{ab}$$

$$Y_{KM} = \frac{1}{M} \int y dm \Rightarrow Y_{KM} = \frac{1}{M} \int_0^b y \sigma x dy \Rightarrow Y_{KM} = \frac{\sigma}{M} \int_0^b xy dy$$

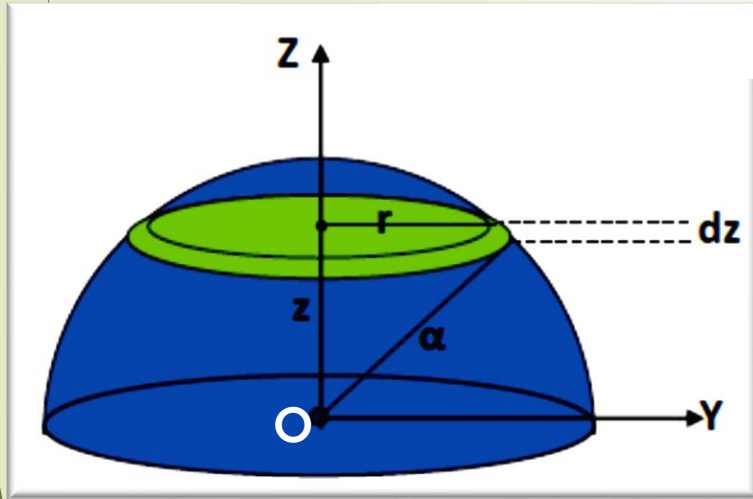
$$\frac{x}{a} = \frac{b-y}{b} \Rightarrow x = \frac{b-y}{b} a \Rightarrow x = \frac{a}{b} (b-y)$$

$$Y_{KM} = \frac{\sigma}{M} \int_0^b xy dy \Rightarrow Y_{KM} = \frac{\sigma}{M} \int_0^b y \frac{a}{b} (b-y) dy \Rightarrow Y_{KM} = \frac{\sigma a}{Mb} \int_0^b y (b-y) dy \Rightarrow Y_{KM} = \frac{\sigma a}{Mb} \left[\int_0^b by dy - \int_0^b y^2 dy \right] \Rightarrow$$

$$Y_{KM} = \frac{2\alpha}{abb} \left[b \frac{y^2}{2} \Big|_0^b - \frac{y^3}{3} \Big|_0^b \right] \Rightarrow Y_{KM} = \frac{2}{b^2} \left[b \frac{b^2}{2} - \frac{b^3}{3} \right] \Rightarrow Y_{KM} = \frac{2}{b^2} \left[\frac{b^3}{2} - \frac{b^3}{3} \right] \Rightarrow Y_{KM} = \frac{2}{b^2} \left[\frac{b^3}{6} \right] \Rightarrow Y_{KM} = \frac{b}{3}$$

$$\vec{r}_{KM} = \frac{\alpha}{3} \hat{i} + \frac{\beta}{3} \hat{j}$$

Να υπολογίσετε τη θέση του Κέντρου Μάζας ομογενούς συμπαγούς ημισφαιρίου ακτίνας a ως προς σύστημα αναφοράς με αρχή το σημείο O (σχήμα).

$$\rho = \frac{dm}{dV} = \frac{M}{V} = \frac{2M}{\frac{4\pi a^3}{3}} \Rightarrow \rho = \frac{3M}{2\pi a^3}$$

Το ημισφαίριο μπορεί να θεωρηθεί ως επαλληλία πολύ λεπτών ομόκεντρων δίσκων ακτίνας r και πάχους dz .

Το Κέντρο Μάζας βρίσκεται επάνω στον άξονα z .

$$\begin{aligned} Z_{\text{KM}} &= \frac{1}{M} \int z dm \Rightarrow Z_{\text{KM}} = \frac{1}{M} \int_0^a z \rho \pi r^2 dz \Rightarrow Z_{\text{KM}} = \frac{\pi \rho}{M} \int_0^a z r^2 dz \Rightarrow Z_{\text{KM}} = \frac{\pi \rho}{M} \int_0^a z (\alpha^2 - z^2) dz \Rightarrow Z_{\text{KM}} = \frac{\pi \rho}{M} \int_0^a z \alpha^2 dz - \frac{\pi \rho}{M} \int_0^a z^3 dz \\ \Rightarrow Z_{\text{KM}} &= \frac{\pi \rho \alpha^2}{M} \int_0^a z dz - \frac{\pi \rho}{M} \int_0^a z^3 dz \Rightarrow Z_{\text{KM}} = \frac{\pi \rho \alpha^2}{M} \frac{z^2}{2} \Big|_0^a - \frac{\pi \rho}{M} \frac{z^4}{4} \Big|_0^a \Rightarrow Z_{\text{KM}} = \frac{\pi \rho \alpha^4}{2M} - \frac{\pi \rho \alpha^4}{4M} \Rightarrow Z_{\text{KM}} = \frac{2\pi \rho \alpha^4}{8M} \Rightarrow Z_{\text{KM}} = \frac{2\pi 3M \alpha^4}{8M 2\pi \alpha^3} \Rightarrow \\ Z_{\text{KM}} &= \frac{3\alpha}{8} \end{aligned}$$

$$\vec{r}_{\text{KM}} = Z_{\text{KM}} \hat{k} = \frac{3\alpha}{8} \hat{k}$$

Τι θα άλλαζε εάν ήταν ομογενής συμπαγής σφαίρα ακτίνας a ;